

بسمه تعالی فرم معرفی پروژه کارشناسی پردیس دانشکده های فنی- دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

صوت با استفاده از	از طريق تحليل	بیماری پارکینسون	سامانهى تشخيص	ِشناسی: توسعهی	۱- عنوان پروژه کار

هوشمصنوعى

۲- مشخصات استاد راهنما و داور

٣- مشخصات دانشجو

رشته و تمرکز: مهندسی کامپیوتر - نرمافزار

شماره دانشجویی: ۱۹۸۵۵۴

نام و نامخانوادگی: فاطمه بهاروند

۴- نیمسال اخذ واحد پروژه: نیمسال دوم سال تحصیلی ۰۴ - ۰۴

۵- اطلاعات مربوط به پروژه

الف – تعريف مسئله:

بیماریهای عصبی از مهم ترین عوامل ناتوانی در سطح جهانی محسوب می شوند و بیماری پارکینسون یکی از شایع ترین این اختلالات است. بر اساس مطالعات جهانی، این بیماری بین سالهای ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶ سریع ترین رشد را در میان اختلالات عصبی از نظر مرگومیر و ناتوانی داشته است. پارکینسون نوعی اختلال تخریب عصبی است که بعدلیل مرگ سلولهای مولد دوپامین در ناحیهی توده ی سیاه مغز رخ می دهد. این بیماری علاوه بر مشکلات حرکتی مانند سفتی عضلات، کندی حرکت و لرزش، با علائم غیر حرکتی نظیر اختلالات خواب، مشکلات گوارشی و کاهش توانایی شناختی همراه است و به تدریج توانایی عملکرد فرد را کاهش می دهد (۱)

تشخیص بیماری پارکینسون در مراحل اولیه بهدلیل شباهت علائم آن با سایر اختلالات عصبی چالش برانگیز است. مطالعات نشان دادهاند که نرخ خطای تشخیصی این بیماری بین ۱۵٪ تا ۲۴٪ متغیر است که میتواند منجر به تأخیر در شروع درمان و افزایش مشکلات بیماران شود. علاوه بر این، تشخیص معمولاً زمانی انجام می شود که علائم حرکتی ظاهر شدهاند و بخش قابل توجهی از سلولهای مولد دوپامین از بین رفتهاند. بنابراین، شناسایی زودهنگام بیماری میتواند تأثیر به سزایی در بهبود کیفیت زندگی بیماران داشته باشد. (۲)

تحقیقات نشان دادهاند که قریب به ۸۹٪ بیماران پارکینسون دچار اختلالات صوتی هستند که این تغییرات میتواند از نخستین نشانههای بیماری باشد. این تغییرات صوتی عمدتاً به اختلالات در فوناسیون و تولید آواها مربوط میشود. شامل نوسانات زیر و بمی، کاهش آنرژی در فرکانسهای بالای طیف هارمونیک و اشکالات در تلفظ دقیق حروف صدادار و بیصدا است که در نهایت باعث کاهش وضوح گفتار بیماران می شود. اگرچه این تغییرات صوتی در مراحل اولیه، اغلب از سوی بیماران و پزشکان نادیده گرفتهمیشود، اما مطالعات نشان دادهاند که در ۷۸٪ از بیماران مبتلا به پارکینسون در مراحل ابتدایی، تغییرات قابل اندازهگیری در ویژگیهای صوتی قابل مشاهدهاست. (۳)

در سالهای اخیر، هوشمصنوعی نقش مهمی در حوزه ی سلامت ایفا کرده و پیشرفت آن باعث افزایش دقت و سرعت در فرآیندهای تشخیصی شدهاست. با توسعه حسگرهای پوشیدنی و دستگاههای هوشمند، امکان جمعآوری دادههای سلامت فراهم شدهاست. امروزه، با گسترش استفاده از گوشیهای هوشمند و اتصال میلیاردها دستگاه به اینترنت، نظارت بر سلامت

از راه دور تسهیل شده و فرصتهای جدیدی برای بهبود خدمات پزشکی و کمک به متخصصان ایجاد شدهاست. این پیشرفتها مسیر را برای روشهای تشخیصی غیرتهاجمی، کمهزینه و در دسترس هموار ساخته که می توانند نقش مؤثری در بهبود تشخیص و مدیریت بیماری پارکینسون داشته باشند. (۴)

ب – هدف از طرح مورد نظر و ضرورت انجام آن:

این طرح با هدف توسعه ی یک سامانه ی مبتنی بر هوش مصنوعی برای تحلیل ویژگیهای صوتی بیماران پارکینسون طراحی شده است. این سامانه می تواند به عنوان ابزاری کمهزینه، غیرتهاجمی و در دسترس برای تشخیص زودهنگام بیماری مورد استفاده قرار گیرد. با بهره گیری از الگوریتمهای یادگیری ماشین، سیستم پیشنهادی قادر خواهد بود الگوهای خاصی از تغییرات صوتی را شناسایی کرده و با دقت بالایی احتمال ابتلا به بیماری را تخمین بزند. در نهایت، این فناوری می تواند به عنوان یک ابزار کمکی در کنار روشهای تشخیصی سنتی قرار گرفته و به بهبود کیفیت زندگی بیماران و افزایش اثر بخشی درمان کمک کند.

ج- روشهای اجرایی انجام پروژه:

مراحل اجرایی این پروژه، شامل جمعآوری داده، پردازش و استخراج ویژگیهای صوتی، توسعهی مدلهای هوشمصنوعی، ارزیابی عملکرد مدل و پیادهسازی یک سامانهی کاربردی میباشد.

- ۱. جمع آوری و پیش پردازش داده های صوتی:
- a. استفاده از مجموعه دادههای معتبر مانند mPower که شامل نمونههای صوتی بیماران مبتلا به پارکینسون است.
- ل. پردازش دادههای موجود شامل حذف نویز، نرمالسازی و قطعهبندی مناسب جهت استخراج ویژگیهای مؤثر
 - ۲. استخراج ویژگیهای صوتی:
 - a. تحلیل ویژگیهای آکوستیکی مرتبط با پارکینسون
- b. استفاده از تحلیلهای مبتنی بر یادگیری ماشین جهت انتخاب مهمترین ویژگیهای صوتی که بیشترین تأثیر را در تشخیص بیماری دارند.
 - ٣. توسعه مدلهای هوشمصنوعی:
 - a طراحی و آموزش مدلهای یادگیری ماشین برای تشخیص بیماری بر اساس دادههای صوتی
- ل. بررسی و انتخاب بهترین الگوریتمها شامل شبکههای عصبی، ماشین بردار پشتیبان و مدلهای مبتنی بر یادگیری عمیق برای بهبود دقت تشخیص
 - . ارزیابی و اعتبارسنجی مدل:
 - a. استفاده از تکنیکهای ارزیابی برای بررسی دقت و تعمیمپذیری مدل توسعهیافته
- b. مقایسه عملکرد مدل پیشنهادی با روشهای تشخیصی سنتی و بررسی قابلیت استفاده آن در محیطهای بالینی
 - ٥. پيادهسازي سامانه و بهينهسازي آن:
- . طراحی و توسعه ی یک سامانه ی تحت وب برای استفاده ی کاربران و پزشکان جهت تشخیص بیماری
- b. پیاده سازی رابط کاربری مناسب که امکان دریافت نمونه صوتی، پردازش داده ها و نمایش نتایج را به صورت ساده و قابل فهم فراهم کند.

د- برنامه زمانی: ۲

- ماه اول: جمع آوری و پیش پردازش داده های صوتی از منابع معتبر، آماده سازی و بهینه سازی داده ها برای تحلیل
- ماه دوم: استخراج ویژگیهای صوتی مرتبط با پارکینسون، انتخاب مهمترین ویژگیها و توسعهی مدلهای اولیهی یادگیری ماشین
 - ماه سوم: بهینهسازی مدلها، ارزیابی دقت و تعمیمپذیری آنها و مقایسه با روشهای سنتی تشخیص

ماه چهارم: پیادهسازی سامانهی تحت وب یا موبایل، طراحی رابط کاربری، تست نهایی و آمادهسازی مستندات پروژه ه- پروژه در ارتباط با کدام سازمان، واحد صنعتی، پروژه کارشناسی یا آزمایشگاه است: پروژه در ارتباط با پژوهشگاه رویان است. و- مراجع اصلى: الف) مراجع استفاده شده در بخش تعریف مسئله: 1) M. J. Armstrong and M. S. Okun, "Diagnosis and Treatment of Parkinson Disease," JAMA, vol. ٣٢٣, no. ۶, pp. Δ۴λ-Δ۶., Feb. ۲. ۲. r) E. Tolosa, A. Garrido, S. W. Scholz, and W. Poewe, "Challenges in the diagnosis of Parkinson's disease," The Lancet Neurology r) G. Fagherazzi, A. Fischer, M. Ismael, and V. Despotovic, "Voice for Health: The Use of Vocal Biomarkers from Research to Clinical Practice, "Digital Biomarkers f) G. Costantini et al., "Artificial Intelligence-Based Voice Assessment of Patients with Parkinson's Disease Off and On Treatment: Machine vs. Deep-Learning Comparison," Sensors ب) دیگر مراجع: 1) L. Ali, C. Zhu, M. Zhou, and Y. Liu, "Early diagnosis of Parkinson's disease from multiple voice recordings by simultaneous sample and feature selection," Expert Systems with Applications 7) Quoc Cuong Ngo, Mohammod Abdul Motin, Nemuel Daniel Pah, P. Drotar, P. Kempster, and D. Kumar, "Computerized analysis of speech and voice for Parkinson's disease: A systematic review," Computer Methods and Programs in Biomedicine r) Allyer et al., "A machine learning method to process voice samples for identification of Parkinson's disease," Scientific Reports f) L. Ali, C. Zhu, Z. Zhang, and Y. Liu, "Automated Detection of Parkinson's Disease Based on Multiple Types of Sustained Phonations Using Linear Discriminant Analysis and Genetically Optimized Neural Network," IEEE Journal of Translational Engineering in Health and Medicine a) F.Amato, G. Saggio, V. Cesarini, G. Olmo, and G. Costantini, "Machine learning- and statistical-

based voice analysis of Parkinson's disease patients: A survey," Expert Systems With Applications

7) B.M. Bot et al., "The mPower study, Parkinson disease mobile data collected using

 B.M. Bot et al., "The mPower study, Parkinson disease mobile data collected using ResearchKit," Scientific Data

• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •			
		و استاد راهنما	٦- تاريخ و امضا دانشجو
تاريخ:	استاد راهنما:	تاریخ: ۱۴۰۳/۱۲/۰۷	دانشجو:
٤.٣, ١٢,١١	>		nel 12 to
مطرح و		در بخش	این پیشنهاد در تاریخ
ام و امضا مدیر گرایش / گروه	j -	نياز به اصلاحات دارد.	🗆 تصویب شد. 🗎
		تصويب نشد	□ .
۷- پروژه کارشناسی آقای / خانم با شمارهدانشجویی در تاریخ			
		تصویب قرار گرفت.	داوری و با نمرات زیر مورد

امضا	ثمره	مسئوليت
ALY -		استاد راهنما
		(نمره از ۱۰)
		استاد داور
	and the	(نمره از ۵)

روز پروژه مورد تائید است.	برای	۸- گواهی میشود ارائه آقای / خانم
خير	بلى	آیا پروژه امکان ارائه عمومی دارد؟

امضا استاد راهنما

٩- پروژه کارشناسی آقای / خانم........ با شمارهدانشجویی........... در تاریخ......

ارائه و با نمره...... از ۵ مورد ارزیابی نهایی قرار گرفت.

نمره نهایی با احتساب ضرایب نمره استاد راهنما، داور و ارزیابها....... از ۲۰ است.

نام و امضا معاون آموزشی دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر